

håber, at den øvrige del af Folketinget følger efter, og at vi får en god løsning på dette problem, så det ikke skal være til hinder for et fremtidigt bedre miljø.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

25) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 110:

Forslag til folketingsbeslutning om høring og erstatning ved områdeudpegninger og arealreservationer.

Af Niels Jørgen Langkilde (KF), Hans Christian Schmidt (V), Aage Brusgaard (FP) og Ole Donner (DF) m.fl.
(Fremsat 1/4 97).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Efter forslaget bliver regeringen pålagt at fremkomme med lovforslag, der kan sikre, at lods ejernes retssikkerhed ved påtænkte områdeudpegninger og arealreservationer tilgodeses.

Forslagsstillerne må altså mene, at ejernes retssikkerhed ikke er tilstrækkelig sikret i dag, men bemærkningerne til forslaget giver kun en meget sparsom begrundelse for dette synspunkt. Det kan måske hænge sammen med, som hr. Langkilde bebudede, at det her er et forslag, der har ligget meget, meget længe på lager. Måske har der været mus i begrundelserne, så

de er blevet spist op, inden de nåede frem til Folketingets trykkeri. Så vi ser frem til at høre, hvad begrundelsen egentlig er for, at man retter en så alvorlig kritik mod vores nugældende regler, som tilfældet er.

Ifølge beslutningsforslaget skal retssikkerheden sikres ved, at der foretages offentlig høring, og ved at lodsejerne orienteres personligt og skriftligt, inden områdeudpegning og arealreservationer iværksættes. Endvidere skal der ydes lodsejerne fuld erstatning ved konkrete rådighedsindskrænkninger.

De gældende procedurer ved tilvejebringelsen af regionplaner og kommuneplaner omfatter i forvejen offentlig høring, og beslutningsforslaget kan derfor konkretiseres til et forslag om skriftlig underretning af lodsejerne. Lokalplanproceduren omfatter allerede efter de gældende regler både offentliggørelse af forslaget og direkte skriftlig underretning af ejere og brugere.

Et krav om skriftlig underretning til grundejerne vil være ganske upraktisk, for ikke at sige ekstremt bureaukratisk, når der er tale om region- og kommuneplaner. Der er tale om omfattende planer, og det er procedurerne afpasset efter. Planerne er heller ikke direkte bindende for grundejerne, sådan som eksempelvis lokalplanerne er det, og dér sker der jo netop en direkte skriftlig orientering af lodsejerne.

Områdeudpegningerne i regionplanerne udgør grundlaget for myndighedernes planlægning og enkeltsagsbehandling, men i sig selv giver de ikke lodsejerne yderligere rådighedsindskrænkninger ud over dem, der allerede findes i lovgivningen i forvejen, navnlig i landzonebestemmelserne og i naturbeskyttelseslovens bestemmelser.

Spørgsmålet om en eventuel forbedring af de gældende procedurer kan ses i sammenhæng med spørgsmålet om forbedret information om de reguleringer, der allerede gælder. Dette spørgsmål er taget op i den arbejdsgruppe, der er nedsat, som jeg talte om før, og som inden udgangen af 1997 skal udarbejde forslag til informationsindsats over for lodsejerne.

Når arbejdsgruppen har afsluttet sit arbejde, vil der også være grundlag for at vurdere, om der skal tages initiativ til, at kort og redegørelser i de planforslag, der skal udarbejdes, kan blive mere informative.

Hidtil har det været op til de enkelte amter, hvordan de vil udforme regionplanerne, og der har stort set ikke været stillet krav til formen.

Det hænger sammen med, at der er tale om en decentral opgave, men det betyder, at planerne kan være meget forskelligartede, og det gør det vanskeligere at vurdere deres indhold.

Når arbejdsgruppen om informationsindsatsen om de gældende arealreguleringer har afsluttet sit arbejde, så bør det overvejes, om der skal laves nogle retningslinjer for, hvordan kort og redegørelser i planforslagene skal udformes. Hvis det viser sig hensigtsmæssigt med retningslinjer herom, så har jeg hjemmel til at indføre sådanne regler i medfør af planlovens § 3, stk. 1, og det kan altså i givet fald gennemføres uden lovændringer.

Med hensyn til spørgsmålet om erstatning er det sådan, at der efter grundlovens § 73 skal ydes fuldstændig erstatning, når der er tale om ekspropriation. Det bliver derfor altid i forbindelse med indførelse af nye reguleringer nøje overvejet, om der er tale om ekspropriation, eller om der er tale om en generel erstatningsfri regulering af ejendomsretten.

Lovgivningen på plan-, miljø- og naturbeskyttelsesområdet er i fuld overensstemmelse med grundlovens § 73. Jeg ved, at hr. Langkilde bliver så irriteret, hver gang jeg minder ham om, hvem det er, der har lavet de pågældende love, så det skal jeg undlade. Men jeg kan sige til ham, at det er der jo meget nøje blevet redegjort for i redegørelse nr. R 8 af 19. december 1996 om bl.a. erstatningsfri regulering inden for det nævnte område, og det er også til fulde blevet bekræftet i det responsum fra november 1996, som bl.a. Dansk Skovforening m.fl. indhentede fra de juridiske eksperter, professorerne Bent Christensen og Henrik Zahle.

Hvis det er meningen med beslutningsforslaget, at der skal ydes erstatning i videre omfang, end det kræves efter grundlovens § 73, så er der altså tale om en erstatning, der ikke har med ekspropriation at gøre, men hvor man siger, at nu åbner vi låget på statskassen lidt yderligere.

Men beslutningsforslaget indeholder ingen nærmere argumentation for dette synspunkt, som jo altså er flere penge, flere penge, flere penge, eller angiver noget om, hvilke typer af hidtil erstatningsfri reguleringer der nu skal gives erstatning for. Jeg vil i øvrigt sige, at det altså bliver dyrt, hvis vi skal give rimeligheds-erstatninger, hver eneste gang vi i et moderne samfund pålægger en eller anden form for rådighedsindskrænkning.

Det er jo ikke kun i forhold til fast ejendom. Der er også rådighedsindskrænkning i forhold

til industrien, i forhold til transporten; for os mennesker i det hele taget i et moderne samfund. Rådighedsindskrænkninger kan være nok så irriterende. Tænk bare på, hvis man har købt en Porsche til flere millioner kroner, og så er der hastighedsbegrænsning på 110 km/t. Det er jo en rådighedsindskrænkning. Der er jo ikke meget ved at være Porscheejer på halv fart.

Men det giver vi ikke erstatning til. Og derfor må jeg sige til forslagsstillerne her, at igen er det den store pung, der er fremme, igen er det den store pung, der er fremme. Vi kan ikke i et moderne samfund undgå, at der kommer reguleringer, hvad enten det er for ejendom, eller det er andre forhold. Og dér har det været fast juridisk praksis, når det drejer sig om den slags generelle reguleringer, at så ydes der ikke erstatning.

Til gengæld er grundlovens § 73 krystalklar: drejer det sig om egentlig konkret ejendomsafståelse eller rådighedsindskrænkning, som rammer en bestemt person i en bestemt situation, fordi almenvellet kræver det, og den har den fornødne lovhjemmel, så kan det kun ske fra samfundets side mod fuld erstatning.

Det følger, tror jeg, af det her, at efter regeringens opfattelse er der ikke grundlag for en lovgivning, der på dette område åbner mulighed for erstatning i videre omfang end påkrævet efter grundlovens § 73.

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Nu har vi jo en minister, der mestrer polemikkens kunst, og jeg kan godt afsløre her med det samme, for at debatten ikke skal afspores fra første punkt, at vi ikke har tanker om at give erstatninger til Porscheejere eller ejere af rideheste, der må gå lidt langsommere, eller hvad det nu er. Det er ikke det, der er i tankerne.

Det er konkrete rådighedsindskrænkninger, og det, jeg kan forestille mig dér, vil være, når man gør op med en rådighedsindskrænkning, at vi kunne lave en fredningskrone – altså hver gang man afgjorde det, sagde man, at her er ikke nogen erstatning at give, men nu har vi alligevel gjort sagen op, og her er en fredningskrone, og så er den sag overstået. Vi har vurderet sagen, vi har gjort det op, og så er det slut. Så det er ikke en ambition om at tømme statskassen til Porscheejerne; det være sagt med det samme.

Peter Christensen (S):

Da vor ordfører, hr. Helge Mortensen, ikke kan være til stede, skal jeg tillade mig at fremføre følgende:

Beslutningsforslaget består af 2 dele, 1: at der skal foretages en offentlig høring, og lodsejerne skal orienteres personligt og skriftligt inden områdeudpegninger og arealreservationer, og 2: at der skal gives fuld erstatning ved konkrete rådighedsindskrænkninger.

Til det sidste må jeg sige, at det er så vidtgående, at forslagsstillerne næppe selv har gjort sig tanker om forslagets konsekvenser. Socialdemokratiet finder ikke, at der bør åbnes for erstatninger i videre omfang, end der er i dag efter grundlovens bestemmelser i § 73, altså at ingen kan tvinges til at afstå ejendom, uden hvor almenvellet kræver det, og at det kun kan ske ifølge lov og mod fuldstændig erstatning.

Ingen har kunnet påvise, at plan-, miljø- og naturbeskyttelseslovene ikke helt lever fuldt op til det her, endda heller ingen jurister.

Til spørgsmålet om høring og orientering af lodsejerne er vi trygge ved at afvente forslagene fra den arbejdsgruppe, ministeren har nedsat med hensyn til bedre information til lodsejerne.

Vi kan således ikke støtte beslutningsforslaget.

Peter Hansen-Nord (V):

Forslaget er jo ganske enkelt, og jeg kan næsten ikke forstå, at ikke alle, der bare har en smule respekt for grundlovens fædre og i øvrigt den eksisterende grundlov, med det samme kan melde klart ud, at det her er et godt forslag. Det er et spørgsmål om retsstilling, retssikkerhed over for lodsejere, hvor man laver områdeudpegninger og arealreservationer. Når man gør det på det offentlige vegne her, så må det være klart, at der må følge en erstatning med, fordi der så også sker en indskrænkning på den ene eller den anden vis.

Jeg må tilstå, at efterhånden som jeg hører grundloven blive udlagt efter forskellige opfattelser, bliver forskellen større og større, og efterhånden har »hvor almenvellet kræver det« åbenbart udviklet sig til hvad som helst. Og der er nok grundlovsfædre, der roterer meget i deres grave i øjeblikket over de versioner, som Folketinget i dag bruger til at indskrænke og udpege og gøre det erstatningsfrit over for dem – og det er os alle sammen – der har ejendomsretten.

Jeg må tilstå, at grundloven er ved at skride på disse afgørende punkter, og jeg begynder at forstå mere og mere, hvorfor Det Radikale Venstre på tidligere tidspunkter har talt om, at vi vistnok må kigge mere nøjagtigt på, hvad det er, der menes med grundloven.

Men det er lidt bekymrende at se, at der tilsyneladende er flertal her i Folketingssalen for, at det her kan man altså bare gøre, og det er altså i almenvellets interesse, og der skal altså ikke ydes nogen erstatning. Det er ved at være nogle nye versioner af grundloven, vi her støder på. Det er dybt bekymrende for det danske folkestyre.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg vil gerne spørge hr. Peter Hansen-Nord – det er jo en alvorlig påstand, at lovgivningen er ved at gå ud over grundlovens muligheder – om det ikke er rigtigt, at netop skovforeningen fik lavet nogle responsa om de spørgsmål, og at de faktisk sagde, at der ingen problemer var, sådan som det blev håndteret i dag. Eller skal de udsagn, der kommer fra hr. Peter Hansen-Nord her, tages som udtryk for, at Venstre er ved at tage initiativ til at anlægge en grundlovssag?

Jeg kan sige, at når man begynder at tale om den slags ting, så mener vi i Enhedslisten, at man skal gøre noget ved det for at få det afklaret. Vi mener f.eks., at Maastricht-Traktaten er i strid med grundloven. Derfor har vi været med til at anlægge en grundlovssag, og jeg vil gerne høre, om det er det, der tales om her, eller om det bare er løs snak fra partiet Venstre.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg vil da godt sige, at min bekymring rækker videre end lige inden for salen her, for der er ingen tvivl om, at denne regering – og måske også andre regeringer – efterhånden har fået en så tæt dialog med forskellige organisationer, og at man efterhånden har sin egen kreative udlægning af, hvordan grundloven skal håndteres.

At der kan være lavet nogle enkelte aftaler med en skovforening på et lille afgrænset område, har hr. Hindrup Andersen sandsynligvis ret i, det er ganske uinteressant i relation til det, jeg siger.

Det, jeg siger, er, at grundloven nu skrider mere og mere. Man tager flere og flere områder ind, hvor man påberåber sig almenvellets krav

på ditten og datten. Det er derfor, at det afføder min bemærkning om, at De Radikales ønske for et års tid eller længere siden om måske at begynde at kigge lidt på, hvad det, der står i grundloven, egentlig betyder, kunne være en ganske interessant øvelse.

Jeg kan så undre mig over, efter at De Radikale har siddet i regering i et langt stykke tid, at hele diskussionen er gået i stå. Det havde været sjovere, hvis de havde bragt den op, mens de sad i regeringen. Nu har vi ikke hørt så meget om den de sidste par års tid, men det kan jo komme igen.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg kunne forstå på hr. Peter Hansen-Nords indlæg, at Venstre er parat til at udbetale flere penge til erstatninger. Nu plejer vi jo ellers at høre fra partiet Venstre, at man er meget optaget af, at pengene bliver i statskassen, så det ville være meget interessant at høre fra hr. Peter Hansen-Nord, om partiet Venstre f.eks. vil yde fuld erstatning for de arealer, der er inden for fuglebeskyttelsesområdet eller habitatområdet.

Det vil være meget rart at vide lidt mere konkret og konkret, hvordan man forholder sig til erstatningerne. Hvor mange penge har Venstre sådan tænkt sig at bruge på området her? Hvor mange er der sådan afsat og reserveret? Det ville være meget interessant, hvis hr. Peter Hansen-Nord kunne uddybe det nærmere, for det dér med de store ord, at der bare skal gives noget erstatning, og at man er bekymret for grundloven osv., er jo en ret gratis måde at sige det på. Men lad os så lige få det lidt mere konkret og konkret: Hvor mange kroner og øre og hvilke arealer er det, der bliver talt om her?

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg vil gerne gentage mit spørgsmål til hr. Peter Hansen-Nord. Jeg synes altså ikke, at det er nok at henvise til, hvad De Radikale muligvis har gjort eller ikke har gjort. Sådan som hr. Peter Hansen-Nord svarede mig, kan jeg forstå, at det bare er noget, man bruger sådan i en begrundelse omkring det foreliggende forslag; det er ikke noget, man vil gøre noget ved seriøst, for det er ikke folketingspolitikere, der skal sidde og diskutere, om lovgivningen eventuelt skrider i forhold til grundloven, det er jo en grundlovssag, der skal afgøre det.

Og jeg vil da gerne sige, at vi tager da den slags ting rimelig seriøst; jeg nævnte før grundlovssagen omkring Maastricht, og jeg har faktisk også overvejet det omkring satellitovervågningen af fiskerne. Vi kom til den konklusion, at den ikke ville kunne bære, og derfor truede vi heller ikke med at tage initiativ til det. Men jeg vil da gerne spørge hr. Peter Hansen-Nord, om man vil forfølge det eller ej, eller om det bare er en løs argumentation.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Til hr. Bent Hindrup Andersen vil jeg sige, at jeg tror, hele befolkningen og hele Folketinget følger meget intenst med i den sag, der kører for øjeblikket; uanset hvem man nu har sympati for i sagen, er det en interessant sag, og jeg tror også, at når vi måske ser en afgørelse af en eller anden karakter her, så bringer det netop grundlovsdebatten yderligere op i Folketingssalen.

Så har jeg ikke taget stilling til, hvem jeg så i øvrigt holder med, og hvem jeg mener måtte have ret i den verserende sag, men det vil absolut og givetvis være katapulten til, at det ikke er billigt at slippe med at stå og kommentere ud fra grundloven. Jeg mener det rent faktisk ganske alvorligt.

Og det, jeg har set gennem den tid, jeg har været i Folketinget, er altså, at mængden af områder, hvor man ligesom dækker sig ind under, at det er for at tilgodese almenvellet, er vokset i omfang. Og det er fremkomsten af sådan et forslag som dette her jo et udmærket bevis på.

Til fru Anni Svanholt vil jeg sige, at jeg helst så, at der ikke fandt alle disse rådighedsindskrænkninger sted. Erstatning er jo sådan set den ringeste løsning af to muligheder. Den anden mulighed er jo at lade være med at indskrænke rådigheden. Så er diskussionen væk, så behøver vi ikke stå og diskutere det her.

Det er sådan, at i århundreder, måske endda årtusinder, er det jo lige netop den private ejendomsret, der har gjort, vi alle sammen er så lykkelige for Danmark, at landet er så kønt, det er så flot, og det er så alsidigt både arkitektonisk og naturmæssigt.

Problemerne opstår først, når vi herinde tror, at det kan de ikke mere finde ud af derude, så nu må vi hellere begynde at regulere for dem, nu må vi hellere lave rådighedsindskrænkninger, og nu skal vi nok fortælle dem, hvordan de skal gøre. Man kan tage over og se i Rusland,

hvordan det kommer til at se ud, når man fra centralt hold vil dirigere, hvordan nationen skal se ud. Næh, vi skulle nok have fortsat med at lade den enkelte borger selv sørge for at passe sin ejendom, som han har gjort indtil nu.

Anden næstformand (Henning Grove):
Fru Anni Svanholt som ordfører.

Anni Svanholt (SF):

Ligesom tidligere vil jeg gerne her understrege, at vi i SF mener, det er utrolig vigtigt, at der bliver givet en god information, og at der bliver holdt offentlige møder i forbindelse med udpegning af arealer til forskellige formål, og vi mener også, at den enkelte grundejer skal have bedre information. Men at der bliver afholdt høringer og offentlige møder om regionplaner og kommuneplaner osv. er jo almindeligt forekommende, og derfor synes jeg, den del af forslaget er lidt ejendommeligt.

For så vidt angår den øvrige del indebærer forslaget, at lodsejere skal have erstatning for alt mellem himmel og jord – det er sådan tankegangen fremover – og det mener vi altså ikke i SF. Det må og skal være muligt i det her samfund at lave erstatningsfrie reguleringer af hensyn til almenvællets interesse. Der er jo ikke nogen forureningsret i samfundet, og samfundet vil ikke kunne betale sig fra de ønsker og behov, der er om at lave nogle reguleringer. Industrien og skibsfarten osv. får jo heller ikke erstatning for rådighedsindskrænkninger af hensyn til natur og miljø, f.eks. at de ikke længere må smide deres affald og spildolie i havet.

Vi synes, at beslutningsforslaget sætter den private ejendomsret højere end hensynet til naturen og miljøet og de kommende generationer. Vi er f.eks. meget glade for, at man i 1917 var utrolig fremsynet og lavede en erstatningsfri lovgivning om beskyttelse, en naturfredningslov, at vi har lovgivning om beskyttelse af kysterne, og at der efterfølgende er lavet en lang række reguleringer, så vi i dag kan glæde os over, at vi trods alt har bevaret vores naturværdier for de kommende generationer. Og sådan skal det selvfølgelig være.

Men går man ind i en meget konkret regulering, så vil det selvfølgelig nok i praksis også være sådan, at der vil kunne tages stilling til, om der skal gives en form for kompensation eller erstatning; men det må jo bero på helt konkrete vurderinger.

Vi synes, at det er helt uansvarligt at lægge op til, at der skal bruges mange penge, rigtig mange penge, på dette formål ved at give store erstatningsbeløb, og det er åbenbart det, Venstre gerne vil. Jeg har i hvert fald ikke hørt noget andet svar fra Peter Hansen-Nord på de konkrete spørgsmål; jeg synes, det var en gang snakken udenom. Vi kan altså konstatere, at i de her tilfælde er Venstre parat til at tage en masse penge ud af statskassen og give dem til f.eks. landmændene.

Jeg skal på SF's vegne afvise forslaget.

Ulla Solvang (RV):

Jeg taler igen på vegne af fru Gerner Nielsen, som ikke er til stede:

I Det Radikale Venstre er vi meget tilfredse med, at miljøministeren nu i samarbejde med bl.a. landboorganisationerne har nedsat en arbejdsgruppe, som skal vurdere, hvorledes vi forbedrer informationen til lodsejerne om de reguleringer, som gælder for den enkeltes ejendom.

Vi er enige med forslagsstillerne i, at lodsejerne selvfølgelig skal orienteres om, hvilke restriktioner der gælder for deres jord. Det kan bl.a. ske ved, at de kort og redegørelser, som ligger i amternes regionplaner, bliver mere detaljerede og mere informative.

Vedrørende erstatninger er det sådan, at der efter grundlovens § 73, som ministeren også har nævnt, skal ydes fuldstændig erstatning, når der er tale om ekspropriation.

Ligeledes – som allerede nævnt er der blevet redegjort for det i forbindelse med R 8 – er lovgivningen omkring plan-, miljø- og naturbeskyttelsesområder helt i overensstemmelse med grundlovens § 73. Det er også bekræftet af et responsum, som Dansk Skovforening indhente hos de juridiske eksperter Bent Christensen og Henrik Zahle.

Det er ikke Det Radikale Venstres opfattelse, at der skal åbnes op for yderligere erstatning ud over den erstatning, som grundloven kræver. Dog må vi selvfølgelig løbende vurdere, hvorledes vi understøtter landbruget bedst muligt i udviklingen af en mere bæredygtig produktion, hvor der tages behørigt hensyn til både den biologiske mangfoldighed og beskyttelsen af vores landskaber og af det grundvand, som alle i det økologiske kredsløb er afhængige af. Det må man sige er almenvællets interesse.

Det Radikale Venstre kan ikke tilslutte sig beslutningsforslaget.

Aage Brusgaard (FP):

I gamle dage var det jo herremændene og kongen, der havde råderet over den danske muld. Fæstebønderne havde så lov til at have lidt jord, hvor de kunne dyrke grøntsager, og en ko, de kunne malke. Kongen kunne bare sætte nogle sten eller pæle op som områdeinddeling, og så var det hans jagtområder. Vi har en del af disse pæle stående rundt omkring endnu.

Det er jo en tid, der er forbi, og i dag er det så flertallet af befolkningen, altså det offentlige, der er blevet herremænd. Og det er så for at beskytte dem, der er blevet et mindretal, altså de svage, lodsejerne, at vi kommer med det her forslag. Vi mener faktisk, det er rimeligt, at der gives en vis erstatning. Og vi mener, det er rimeligt, at der bliver givet en ordentlig information, når det offentlige trænger ind på privat ejendom.

Mere vil jeg såmænd ikke sige, for det vil blive en gentagelse af det, der står i forslaget, og det, andre har sagt. Men jeg håber altså, der kan blive flertal for beslutningsforslaget.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Hvad angår den første del af forslaget, der drejer sig om, at man kun annoncerer, vil jeg da gerne være med til at udbygge informationspligten om regionplaner, kommuneplaner og lokalplaner og også med mere specifikke krav til informationen over for borgerne i almindelighed – ikke kun af hensyn til lodsejerne, men måske nogle gange lidt omvendt af hensyn til de borgere, der gerne vil bevare værdierne. F.eks. har vi jo foreslået, at man skulle igennem en folkeafstemning, før man i henhold til en lokalplan kunne nedrive en bevaringsværdig bygning. Det vil være en udmærket ekstra sikring af demokratiet.

Man kunne også godt forestille sig, at de generelle planer, regionplanerne og kommuneplanerne, blev illustreret noget bedre, så almindelige folk, der ikke har kendskab til plan, snit og facader og ikke orker at læse en hel bog, nemt kunne få et billede af, hvad det egentlig drejer sig om at man skal behandle lokalt, f.eks. ved modeller og andre ting.

Men det er jo ikke det, der er hensigten med forslaget her. Hensigten med det her forslag er faktisk, at når man så har lavet en regionplan, skal alle i hele regionen have et brev om det – og det gør man jo hvert fjerde år. Og når man har ændret skovrejsningsområdet herfra og dertil, skal man finde alle lodsejerne i området, og de

skal så have et brev om, at deres ejendom nu ligger i et skovrejsningsområde; ganske vist indebærer det egentlig ikke nogen juridisk forpligtelse, at ejendommen ligger i et skovrejsningsområde, men det er jo en hensigtserklæring om den kommende planlægning. Det synes jeg er fuldstændig hen i hampen og spild af resourcer.

Den anden del af forslaget vil vi gerne være med til; men det er jo ikke det, der er forslagets egentlige hensigt, det er faktisk det, jeg nævnte før.

Så siger man også, at når der sker rådighedsindskrænkninger, så skal man have den fulde erstatning ved enhver konkret rådighedsindskrækning. Hvis man f.eks. finder ud af, at der er et vandindvindingsområde, så kan man ikke fra kommunens side sige: Her vil vi ikke længere have sprøjtning – hvis det nu viser sig, at sprøjtegifterne trænger ud i det lokale vandløb eller ned i drænene. Det er helt uacceptabelt. Jeg synes, at de erstatningsregler, der gælder i dag, er alt for vidtgående, så vi kan slet ikke støtte den sidste del med erstatningsreglerne. Og det har jeg allerede givet nogle principielle kommentarer til.

Men på informationssiden så jeg da gerne, at man lavede en generel information. For eksempel var det måske en idé, at hvert amt og hver kommune skulle have en homepage, som man kunne gå direkte ind i fra bibliotekerne og se, hvilke regler der egentlig gælder, og få en ordentlig pædagogisk forklaring af regionplaner, kommuneplaner og lokalplaner. Det ville være en god ting, hvis der var offentlig adgang til dem fra biblioteker og andre steder.

Ole Donner (DF):

Her forhandler vi igen et fornuftigt beslutningsforslag, som Dansk Folkeparti er medforlagsstillere til.

Vi synes, at de krav, der opstilles i forslaget, som pålægger regeringen at sikre retssikkerheden, når man laver disse områdeudpegninger, er helt rimelige, og vi forstår ikke regeringens afvisning af forslaget bl.a. med den begrundelse, at det vil få et urimeligt bureaukrati til følge.

Jamen skulle det være så urimeligt? Hvis man udpeger store arealer eller arealer i det hele taget, som er privatejede, så kunne man vel også nok tage den smule bureaukrati, der følger med. Vi mener, ejendomsretten går forud for bureaukratiet.

Vi kan støtte forslaget.

Formanden:

Hr. Niels Jørgen Langkilde som ordfører for forslagsstillerne.

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Tak for de mange bemærkninger fra de forskellige ordførere.

Først til ministeren: Ministeren siger, at vi ikke har uddybet ordentligt, hvor der efter vores opfattelse er mangler ved retssikkerheden.

Jeg vil gerne give et eksempel. Vi har haft hele sagen om udpegning af habitatområderne, som vi har dyrket meget i Folketinget. Det er et eksempel, som jeg tror de fleste ordførere vil kende. Der sker det, at mange ikke opdager, at deres ejendom er i et område, som er udpeget. Det synes vi er for ringe, for hvordan skal folk kunne respektere de elementer, der er i en udpegning, hvis de ikke en gang får at vide, at udpegningen rent faktisk finder sted?

Vi synes, det er for ringe, at man skal holde bestemte aviser eller se bestemte tv-udsendelser, spots el. lign. for at blive klar over, at reguleringen er blevet ændret. Derfor vil vi gerne have denne konkrete og direkte henvendelse til borgerne.

I et informationssamfund ved enhver sælger af et produkt, at man skal henvende sig direkte, man kan ikke bare regne med, at folk finder ud af nede i Brugsen, at der er kommet en spændende sodavand eller nogle nye gulerødder; de er da klar over, at det må man fortælle folk. Det skal man gå ud og sige til dem, der er potentielle kunder. Og det gælder altså også dem, som vi gerne vil have til at beskytte naturen, at de skal have at vide hvorfor. Vi skal starte en gunstig proces på en måde, så vi får gennemført flot tænkte projekter som for eksempel hele habitatprojektet.

Og når kommunerne laver kommuneplaner, synes jeg, det var en udmærket idé, at de også blev udbredt til borgerne. Det var sådan set en af ideerne i det her.

Jeg ved, at der er kommuner, der gør utrolig meget ud af det, og at der også er et par socialdemokratiske kommuner. Jeg tror, Horsens er en af dem, der dyrker borgerinformation meget og bliver brugt som foregangskommune.

Jeg synes ikke, at vi skal se kritisk på dem, der på den måde sørger for en borgerinddragelse, hvad enten man så er benytter eller ejer og beskytter af et område. Det må være vigtigt, at vi har den offentlighed omkring hele vores planlægning, når vi gerne vil have, at den skal være gældende for, hvad vi gør.

Ministeren henviser til arbejdsgruppen, som inden udgangen af 1997 skal komme med noget mere. Der ligger nogle elementer om, at man vil prøve at øge informationsindsatsen. Vi vil vi se frem til, at vi kommer et skridt videre, og vi kan måske nå noget af det inden da. Det vil udvalgsbehandlingen vise.

Jeg kommenterede en del af erstatningsdiskussionen, for at den ikke skulle ryge helt af sporet. Det er jo ikke først og fremmest et forslag om en åbning af den danske statskasse for udbetalinger til hvem som helst for hvad som helst, som man næsten kunne tro på nogle af ordførerne. Bestemt ikke. Vi er et mådeholdent parti. Men hvis vi ser på hele erstatningsproblematikken, er vi dværge i forhold til andre lande. Hvis man ser på lande som USA, og hvad man dér har af erstatningssummer for stort set ingenting, så er der altså ingen grund til at gå i koma på nuværende tidspunkt.

Jeg skal ikke kommentere den socialdemokratiske ordførertale, da ordføreren ikke er til stede, men sige, at det var en spændende debat, hr. Hansen-Nord rejste omkring grundloven. Der er da ingen tvivl om, at vores fortolkning af grundloven er ændret, som mange andre ting har ændret sig i samfundet. Mange af de fortolkninger af grundloven, vi har ændret, er gode. Den har været rummelig for de fortolkninger, men jeg tror, vi må give hr. Hansen-Nord ret i, at der er sket et skred, hvor almenvellets forlangender bliver taget lidt lettere end tidligere.

Vi vægter det højere, og det er på nogle måder godt, og på andre måder føler nogle mennesker sig meget klemt. Det er dem, der skal bøde, fordi de mange gerne vil have lidt af det, de har. Dér skal vi passe på ikke at gå for langt.

Så bliver der spurgt fra SF's ordfører, om man nu skal have erstatning for habitatområder. Nu er de jo ikke færdigudpegede, og der er ikke rigtig fyldt noget indhold i, men det forstod jeg at man nu for alvor skulle i gang med. Det vil jeg ikke gerne udtale mig om, men jeg kan i al fald om noget af det materiale, vi har set, sige, at der efter vores opfattelse skal afregnes 1 stk. fredningskrone, eller hvad vi skal kalde den, og man skal sige: Det betyder ikke noget for jer. Det er en vejledning, som er en god rettesnor. Det er der ikke nogen indskrænkninger i. Der er ikke noget mindre produktionsudbytte eller andet. Der kan være andre steder, hvor man så skal op med et erstatningsbeløb, hvis der kommer

nogen restriktioner. Så det er altså ikke et spørgsmål om at få flest mulige kroner ud af kassen tiest muligt.

Med hensyn til de diskussioner, der har været fra SF's side omkring forureningsretten, må jeg forstå, at man opfatter det at drive landbrug og skovbrug som en ret til at forurene. Det synes jeg er en aparte opfattelse af et par vigtige erhverv, vi har herhjemme. Det er da bestemt ikke nogen ret til at forurene. Meget af det jordbrug, der findes, foregår jo på fuldt bæredygtig vis og er ikke til skade for det omgivende miljø, men det vil mange gange have bevirket miljøforbedringer. Så det er en pudsig måde at benævne det på, og den måde at omtale vore erhverv på er Det Konservative Folkeparti fremmed.

Så siger man også fra SF's side, at det her bliver rigtig, rigtig, rigtig, rigtig dyrt. I den fortolkning må jo så ligge, at SF føler, at man har lavet rigtig, rigtig, rigtig, rigtig, rigtig mange indgreb, der har været rigtig, rigtig, rigtig, rigtig, rigtig, rigtig omfattende, og det synes jeg måske er lidt overdrevet, men det kan så være den opfattelse, man har i SF's gruppe. Den er ikke helt parallel med den, vi har i den konservative gruppe. Der er sket mange indgreb, men så voldsomt synes vi nu heller ikke det er.

Fru Ulla Solvang havde nogle bemærkninger på vegne af fru Elsebeth Gerner Nielsen, og jeg forstod Det Radikale Venstres synspunkt sådan – og jeg vil ikke bede fru Ulla Solvang om at komme herop – at der ikke skulle udbetales erstatninger ud over det, der er hjemlet i grundloven. Det vil jo sige, hvis jeg forstår synspunktet rigtigt, at vi så skal se bort fra de fredningserstatninger, vi rent faktisk giver i dag. Det vil jeg under udvalgsarbejdet benytte lidt tid på for at se, om det er så restriktiv en holdning, som man vil lægge for dagen.

Jeg mener nok, at de fredningserstatninger, vi har, og de andre erstatninger, der i øvrigt gives i det danske samfund, er fuldt berettigede, og det er godt, at vi har nogle muligheder, der ligger ud over det, der kommer til udbetaling, når man laver en egentlig ekspropriationsforretning, hvor der selvfølgelig skal være erstatning.

Jeg forstår, at Det Radikale Venstre er tilhængere af bedre information og også forventer sig en del af udvalgsarbejdet, og det er jo også i Det Radikale Venstres tradition, som det er i De Konservatives tradition, at de vigtige regler, vi har, også bliver formidlet til befolkningen. Så det kan bestemt ikke skille os ad.

Hr. Brusgaard's bemærkninger skal jeg ikke komme ind på. Han støttede forslaget. Det er ikke mærkeligt, når han er medforlagsstiller.

Så kommer jeg til hr. Bent Hindrup Andersen, der også var meget optaget af informationspligten over for borgerne og selvfølgelig også over for lodsejerne. Det er ikke udtrykt så tydeligt i forslaget. Jeg vil medgive, at det er stillet under nogle andre betingelser, men jeg kan ikke erklære mig uenig med hr. Bent Hindrup Andersen i, at det at lave en masse kommuneplaner uden at fortælle kommunens befolkning om det, virker lidt grotesk. Hr. Bent Hindrup Andersen gør opmærksom på, at en homepage på Internettet er en mulighed. Der rammer man altså den bedst begavede, den mest velstående og mest trendy del af befolkningen. Jeg synes, det skal længere ud end bare til en homepage, men det er selvfølgelig et blandt mange virkemidler.

Biblioteker var nævnt som et andet virkemiddel, og jeg vil da ikke underkende, at man også skal til at bruge tekst-tv, som er til rådighed for ca. 60 pct. af befolkningen. På det område kan kommunerne let entrene med lokal-tv eller med nogle af TV 2-regionerne om at have en række informationer let tilgængelige for befolkningen. Det burde udnyttes i langt højere grad. Hvis det er, man er bange for de meget store papirbunker, er det i al fald en måde at supplere på.

Jeg vil også til det her forslag lige nævne, hvad Danmarks Naturfredningsforening siger om forslaget i et brev af 24. april. Der står om B 110, at Danmarks Naturfredningsforening ønsker informationen til grundejerne forbedret – også gerne i forbindelse med aktuelle reguleringer. Borgermøder og skriftlig information er brugbare redskaber. Hvis et indgreb rammer bredt, mener Danmarks Naturfredningsforening stadig, at det skal være muligt at gennemføre det uden erstatningsbetalinger. Rammer et indgreb atypisk hårdt, må det være op til retsmyndighederne at vurdere, om der er grundlag for erstatning.

Så også her har vi en positiv indstilling fra dem, der er meget optaget af, at vores natur har det godt. Det er vi naturligvis glade for og tilfredse med, og vi håber, den positive stemning også vil slå igennem under udvalgsarbejdet, så vi kan gavne miljøet med det her forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

26) Første behandling af lovforslag nr. L 224: Forslag til lov om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet. (Miljøgodkendelsesordning for hurtigfærger m.v.).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken).
(Fremsat 16/4 97).

Sammen med denne sag foretoges:

27) Første behandling af lovforslag nr. L 227: Forslag til lov om ændring af lov om kystbeskyttelse. (Regulering af sejlads med hurtigfærger).

Af trafikministeren (Bjørn Westh).
(Fremsat 16/4 97).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Peter Christensen (S):

Man kan sige, at bølgerne gik højt, da de enkelte rederier indsatte hurtigfærger på udvalgte ruter i de danske farvande. Ikke mindst etableringen af Cat-Link-ruten mellem Århus og Kalundborg gav anledning til mange protester og indsigelser. Det skyldes ikke mindst en meget generende lavfrekvent støj fra færgerne, som gjorde livet surt for mange mennesker i de berørte områder. Også de store bølger, som disse hurtigfærger frembringer ved bestemte hastigheder, gav anledning til protester. De kom fra lystfiskere i små både, som pludselig og uden varsel blev ramt af høje bølger. Også badende, specielt forældre med småbørn, var meget utrygge. Det gjaldt både, hvis de badede, og når de små børn lå på stranden.

Men det var ikke blot mennesker, denne færgetrafik generede. Også dyre- og planteliv blev berørt, og skader på kultur- og naturværdier kunne ikke udelukkes. Situationen var uacceptabel, så derfor tog regeringen initiativ til, at et bredt sammensat udvalg blev nedsat med deltagelse af Erhvervsministeriet, Miljø- og Energiministeriet, Trafikministeriet samt interesseorganisationer repræsenterende både natur-, miljø- og rederiinteresser.

I Socialdemokratiet hilser vi med glæde, at det var et enigt udvalg, der anbefalede, at der blev indført en hjemmel i havmiljøloven til gennemførelse af en godkendelsesordning for hurtigfærger, samt at der blev indført en hjemmel til en overgangsordning for eksisterende hurtigfærger på 2 år.

I Socialdemokratiet har vi forståelse for, at der må være en overgangsordning for eksisterende hurtigfærgeruter, så de enkelte rederier har mulighed for at omstille sig til den nye regulering. Men vi må i samme åndedrag pointere, at hvis hurtigfærgerne overtræder gældende reguleringer på miljøområdet med hensyn til lavfrekvent støj, så går vi ud fra som givet, at miljø- og energiministeren griber ind. Derfor glæder det os meget, at Miljøstyrelsen i næste måned vil foretage målinger af støjniveauet på Cat-Link for at kontrollere, om man stadig overholder støjgrænserne. Vi forventer samme indgreb, hvis de frembragte bølger fra hurtigfærgerne er til fare for mennesker.

Med hensyn til Cat-Links dispensation til sejlads gennem EU's fuglebeskyttelsesområder afventer vi resultatet fra Skov- og Naturstyrelsen her pr. 1. juli.

L 224 medfører også, at skibe med en bruttotonnage på 400 eller derover og ethvert skib, der er godkendt til at befordre 15 personer eller mere, skal føre en affaldsjournal.

Endvidere indeholder lovforslaget regler om dumping af optaget havbundsmateriale, som fortrinsvis skal dumpes inden for dansk søterritorium.

Også lovforslaget om ændring af lov om kystbeskyttelse kan vi støtte. Dette lovforslag giver trafikministeren ret til at fastsætte nærmere vilkår for sejladsen med hensyn til fart, maksimal bølgepåvirkning samt tilgodese beskyttelsen af kyster, diger og anlæg på søterritoriet.

Generelt vil jeg sige om de to lovforslag, at vi hilser med tilfredshed de initiativer, der er sat i gang til gavn for mennesker, natur og miljø.